

HABER

AYŞEGÜL SAKARYA PEHLİVAN
asakarya@ekonomist.com.tr

Un ihracatına kriz dopingi

Son dönemde unda ihracat patlaması var. Yaşanan siyasi olaylar nedeniyle çevre ülkelerde üretimin aksaması, **ekmek** gibi temel gıda ürünlerine talebin artmasıyla birlikte ihracat yükseliyor. 2015'in ilk üç ayda 500 bin ton olan ihracatı, bu yıl aynı dönemde 800 bin tona çıktı. Geliştirdikleri yeni ürünlerle de dünyaya açılan un sanayicileri, bu yıl ihracatta yüzde 25 artış hedefliyor.

Dünyanın önemli un üreticilerinden Türkiye, son yıllarda ihracat atağına kalktı. 10 yıl önce 300 bin ton seviyelerinde olun un ihracatı geçen yıl 2,8 milyon tona ulaşmış durumda. Sektör, 2016'ya da hızlı bir giriş yaptı. 2015 yılının ilk üç ayında 500 bin ton olan ihracat, 2016 yılının ilk üç ayında 800 bin tona yükseldi.

Un ihracatındaki bu yükselişin birkaç önemli nedeni var. Yaşanan siyasi olaylar nedeniyle Irak ve Suriye gibi çevre ülkelerde üretimin aksaması ve **ekmek** gibi temel gıda ürün-

Un ihracatı bu yıl
1 milyar doları aşacak

(Yıllara göre un ihracatı)

	Miktar (Bin ton)	Değer (Bin dolar)
2011	1.984	891.363
2012	1.992	840.423
2013	2.142	946.402
2014	2.207	931.081
2015	2.797	978.753
2016*	3.500	1.220.000

Kaynak: Türkiye Un Sanayicileri Federasyonu
(*): Hedef

lerine talebin artması, bu ülkelere ihracatın yükselmesini sağladı. Diğer taraftan üretimdeki artış, TMO'nun piyasadaki aktif rolü, sanayicilerin yeni ürün geliştirmeye yönelik çalışmaları, Türkiye'nin dünya un piyasasındaki rekabet gücünü artırdı.

Bugün Türkiye 13,8 milyon tonluk dünya un ticaretinin yüzde 20'sini tek başına yapıyor. 2014'te 2 milyon 180 bin ton olan un ihracatını 2015'te 2,8 milyon tona çıkardıklarını söyleyen Türkiye Un Sanayicileri Federasyonu Başkanı Günhan Ulusoy,

2016'da ise yüzde 25 büyümeyle bu rakamı 3,5 milyon tona çıkarmayı hedeflediklerini vurguluyor.

İLGİNÇ PAZARLAR VAR

Türkiye'den Irak, Sudan, Suriye, Endonezya başta olmak üzere 100 civarında ülkeye ihracat yapıyor. Un sanayicilerinin ihracatı artırmak için ciddi çaba gösterdiğini söyleyen Aydınalp Un Yönetim Kurulu Başkanı Selçuk Aydınalp, özellikle limanlara yakın ve sınır-daki üreticilerin ihracata yöneldiğini belirtiyor. Türkiye'nin un ihraç ettiği ülkeler arasında, dünyanın önde gelen buğday üreticilerinden Avustralya'nın hemen doğusunda bulunan Tonga, Vanuatu ve Kiribati gibi ilginç pazarlar da bulunuyor.

Günhan Ulusoy, dünyadaki pek çok ada ülkesine ürün gönderdiklerini söylüyor. Ulusoy, bunun nedenini ise "Türkiye'ye deniz yoluyla pek çok ürün geliyor ve gemiler dönüştürme boş kalmamak için çok uygun navlun ücretleriyle ürün taşıyor. Biz de bunla-

Günhan Ulusoy

EN BÜYÜK İHRACATÇI MARDİN

Un ihracatının bölgelere göre dağılımına bakıldığında, Güneydoğu Anadolu Bölgesi öne çıkıyor. Toplam ihracatın miktar bazında yüzde 43'ünü bu bölge gerçekleştiriyor. İkinci sırada yüzde 21'lik oranla Marmara Bölgesi yer alırken, üçüncü sırayı yüzde 13 ile Akdeniz ve dördüncü sırayı yüzde 11'lik oranla Karadeniz Bölgesi alıyor. En çok ihracatın gerçekleştirildiği ilk beş ili ise yüzde 21 ile Mardin, yüzde 18 ile Gaziantep, yüzde 12 ile İstanbul, yüzde 7,4 ile Samsun ve yüzde 7,3 ile Mersin oluşturuyor.

ABDULLAH ERİŞ

Erişler Gıda Perakende Grubu Genel Müdürü

"Yakın coğrafya fırsatlar sunuyor"

"Türkiye'de un ihracatçısı Ortadoğu ve Afrika pazarlarında ciddi bir performans gösteriyor. Bu başarının arkasında sanayicilerin ciddi çalışmalarının yanı sıra Türk ununun kalitesiyle de kabul görmeye başlamasının etkisi var. Dünya un ihracatında lider olan Türkiye un ihracatçıları, un kalitesi ve talebi karşılama kapasitesi sayesinde bölgenin ana tedarikçisi haline geldi."

rın aracılığıyla farklı ve enteresan pazarlara gidebiliyoruz" diye açıklıyor.

TANITIM GRUBU ETKİSİ

Son dönemde ihracatta yaşanan artışın arkasındaki önemli aktörlerden biri de Un ve Unlu Mamuller Tanıtım Grubu. 2016'da da ihracatı artırmaya yönelik projeler yapmaya hazırlanan grup, Irak, Filipinler ve Brezilya pazarlarına odaklanmayı planlıyor.

Un ve Unlu Mamuller Tanıtım Grubu, bu yıl Filipinler özelinde başlatacağı 'kalite sertifikasyon sistemi' ile pazara kontrollü bir şekilde, üst kaliteli un gönderimini sağlamayı hedefliyor. Un ve Unlu Mamuller Tanıtım Grubu Başkanı Turgay Ünlü, aynı zamanda bu yıl içerisinde planlanan işbirlikleri ile Brezilya pazarının

Turgay Ünlü

bilinirliğini ve pazara yapılan ihracatı arttırmayı hedeflediklerini söylüyor. Ünlü, "Bizim yaptığımız çalışmaların yanı sıra, ihracattaki artış beklentisi, yakın ve çevre ülkelerin taşıdığı jeopolitik risklerden dolayı gıda talebinde ortaya çıkabilecek artışlardan kaynaklanıyor" diyor.

İNNOVASYON KATKISI

Türkiye'nin un ihracatında öne çıkmasında son dönemde geliştirilen inovatif ürünlerin de katkısı var. Örneğin Konya Yıldızı Un Fabrikası, yaklaşık bir yıllık çalışmanın ardından dünyada ilk kez diyet hastalarına özel bir un üretti. Almanya ve ABD'ye ihracata başlayan şirket, Kanada, İsviçre, Suudi Arabistan ve Brezilya'ya da açılmayı planlıyor. Aylık üretimi 500 ton olan şirket, talebe göre kapasite artışı planlıyor.

İnovatif ürün geliştiren bir başka şirket de Doruk Group Holding oldu. İspanyol bilim adamlarıyla birlikte doğal bir tahıl olan Tritordeum'u geliştiren şirket, önümüzdeki dönemde bu ürünle ihracat yapmayı planlıyor. Türkiye'deki un ihracatı yapan ilk şirket olduklarını söyleyen Doruk Marmara Un Sanayiciliği Genel Müdürü Gürsel Erbaş, "40 farklı ülkeye ihracat yapıyoruz. Bu yıl Endonezya ve Filipinler başta olmak üzere ihracat yüzde 20 büyüme hedefimiz var" diyor. Doruk Group Holding, un ve unlu mamuller sektörüne önümüzdeki iki yılda yaklaşık 20 milyon dolarlık yatırım planlıyor. Nitekim rakamlara bakıldığında ton başına un fiyatının yükseldiği dikkati çekiyor.

YABANCILAR MARKAJDA

Un sanayicilerinin performansı yabancı şirketlerin de gözünden kaçmıyor. 2015 yılında Söke Un'u İngiliz merkezli yatırım fonu Mediterra Capital Partners satın almıştı. Önümüzdeki dönemde de bu satın alma ve ortaklıkların devam etmesi bekleniyor. Örneğin Japonya kökenli bir şirketin Türkiye'yi yakın markaja aldığı ve İç Anadolu'da faaliyet gösteren bir firmayla görüşmeler yürüttüğü ifade ediliyor.